

Sammanfattning

Den globala återhämtningen bedöms fortsätta i långsam takt under 2016 och 2017. Fortsatt expansiv penningpolitik, det låga oljepriset och en mer neutral finanspolitik bidrar positivt till tillväxten i USA och Europa. I Europa drivs efterfrågan i större grad än tidigare av investeringar och export. USA:s ekonomi blir fortsatt en viktig drivkraft i den globala återhämtningen. Emellertid blir tillväxten i Kina och ett flertal andra tillväxtekonomier svagare än den tidigare har varit. Eftersom en stor andel av svensk export går till Europa blir utvecklingen i omvärlden relativt gynnsam för svensk ekonomi.

De senaste årens starka utveckling i Sverige är delvis en följd av att den globala ekonomin återhämtar sig efter finanskrisen. Dessutom har penningpolitiken varit expansiv och stimulerat inhemsk efterfrågan. Lågräntepolitiken har även bidragit till att hålla nere värdet på kronan, vilket gynnat exportnäringen. Arbetsmarknaden fortsätter att förstärkas påtagligt och jobben tillkommer i god takt inom både privata och offentliga tjänster. Tillgången på arbetskraft blir inte tillräcklig inom vissa yrken, varvid rekryteringsproblemen ökar undan för undan och berör flera yrken än tidigare. Arbetslösheten bland inrikesfödda är låg och den stora potentialen för sysselsättning återfinns bland utrikesfödda.

Den starka utvecklingen i Sverige har även påverkat att arbetsmarknaden i länet fortsatt att återhämta sig och detta kommer att fortsätta 2016–2017. Länet har haft fortsatt sjunkande arbetslöshet men detta kommer att vända i slutet av 2016. Varslen har legat något högre 2016 än 2015 men ingen katastrof, antalet lediga platser ökade. Företagens förväntningar är försiktigt positiva inför 2016 och 2017. Kapacitetsnyttjandet ligger högt och andelen privata företag som angett att de är i behov av att rekrytera personal har ökat. Samtidigt har andelen som upplevt en brist när de ska rekrytera personal ökat. En fortsatt förbättring av länets arbetsmarknad bedöms fortgå under 2016–2017. De största förändringarna som händer på arbetsmarknaden just nu är ersättningsrekryteringar för dem som går i pension. Framst inom vård och omsorg där bristtalen är bland de största i landet. Detta kan delvis förklaras av att samtidigt som det är många som går i pension så minskar de i åldersgruppen 16–64 år. Arbetsmarknaden i stort är ganska stabil vilket kan förklaras av att det finns många små och medelstora företag. Tillväxtmotorerna i länet är Åre och Östersund.

Antalet sysselsatta ökar något

Antalet sysselsatta i länet bedöms öka marginellt med 100 personer fram till slutet av 2016 och ytterligare 100 till slutet av 2017. Prognosen för arbetskraften är att den kommer att minska framöver om inget förändras. På sikt leder detta till en fortsatt ökad brist för arbetsgivarna både inom privat och offentlig sektor och då främst inom vård och omsorg.

Arbetslösheten ökar

Vid senaste mätningen i april 2016 var 4 600 inskrivna hos arbetsförmedlingarna i Jämtlands län, motsvarande 7,4 procent av den registerbaserade arbetskraften. Prognosen för fjärde kvartalet 2016 är att antalet tillfälligt kommer att öka till cirka 4 800 och bedömningen för 2017 är

ytterligare en ökning till drygt 5 000. Detta motsvarar 7,7 respektive 8,0 procent av arbetskraften 2016 och 2017. Det är främst inskrivningar av utrikesfödda som kommer att bidra till en ökning. Detta innebär samtidigt att varje individ kommer att ta mer resurser i anspråk av arbetsförmedlaren.

Utmaningar på länets arbetsmarknad

Den närmsta framtiden väntas pensionsavgångarna fortgå och öka medan påfyllnaden av ungdomar avtar. Detta skapar å andra sidan goda förutsättningar för många att komma in på arbetsmarknaden om man har rätt kompetens.

Just nu bedöms inflödet av nyanlända stå för den största andelen av inflödet till och totalt inskrivna på Arbetsförmedlingen. Många av de inskrivna har inte tillräcklig utbildningsnivå för de lediga jobben.

Med tanke på utvecklingen av länets tillgängliga arbetskraft och brist på rätt kompetens behöver alla resurser tas till vara och tre viktiga utmaningar för verksamheten under perioden handlar om:

- Etablering av nyanlända invandrare.
- Effektiv matchning mellan lediga platser och arbetssökande.
- Arbetslösa med utsatt ställning på arbetsmarknaden – undvika långa tider utan arbete.

Brist på utbildad arbetskraft inom vissa områden

Inom det privata näringslivet väntas bristen på arbetskraft öka under prognosperioden men ökningen begränsas till vissa områden. Inom offentliga tjänster är rekryteringsläget mycket ansträngt i länet. Utflödet från den reguljära utbildningen är för litet för att möta de ersättningsrekryteringar som behövs inom kommuner och landsting. Bristen på utbildad arbetskraft är utspridd inom fler yrken men de stora volymerna finns inom vård och omsorg. Inom följande områden väntas bristen öka:

- yrken inom hälso- och sjukvård
- läraryrken
- yrken inom teknik och IT
- yrken inom bygg och anläggningsarbete
- kvalificerade yrken inom industrin
- några yrken inom tjänster och service